

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyzög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilatkozat soronként 40 fillér.

Egy pohárköszöntő.

Kolozsvar, febr. 5.

((!)) A fehér asztal mellett, gyöngyöző pezsgővel tele poharak között elhangzó beszédek asztalbontása, mámor elpárolgása után rendes körülmények közt nyomtalanul szoktak elveszni az idők mindenségében.

A Nemzeti Kaszinó Széchenyi lakomáján évről-évre elmondott beszédek azonban hosszabb-rövidebb ideig foglalkoztatni szokták a magyar közvéleményt. Sokszor, legtöbbször nem is a beszédek értéke biztosítja azt, hogy életük a hajnal hasadásán túl is tart, hanem az a szokás, hogy jelentős szavakat nálunk a vezetőtársadalom legelőkelőbb egyéniségeitől várnak. Nem azt meglegelek, hogy mit mondott az, a ki a Széchenyi serleggel kezében évről-évre beszél, hanem azt, hogy ki az, a ki a tradíciós pohárköszöntőt tartja.

Az idén gróf Mailáth József volt az ünnepi szónok. Okos ember, tevékeny munkás, hazafiás mágnás. Beszédeiben is, írásaiban, tetteiben is egész embernek mutatta magát. Kenyere nem a napi politika, hanem a szociálpolitika. Tanulmányai, működése nem az exigenciák tudományára, hanem a közgazdasági és társadalom-tudományi tevékenységekre szorítkoznak. Pohárköszöntőjének témáját is ezekben kereste.

Széchenyi Istvánról a »legnagyobb magyar«-ról beszélt ő is; de közgazdasági működését emelte ki mindenek fölé és közgazdasági politikai törekvéseit dicsőítette olyan lelkesedéssel, mely csak természetes lehet annál, aki a Széchenyi poharat tartja kezében. És gróf Mailáth József alkalmasnak tartotta arra azt a helyet és időt, a hol és a mikor neki Széchenyiről szólni adatott, hogy Kossuth Lajossal és táborával összehasonlítsa Széchenyi István és híveinek törekvéseit.

Gróf Mailáth József talán magát és a Nemzeti Kaszinó főiri társaságát hivatottak gondolta arra, hogy újabbkori történelmünk két titánja között párhuzamot vonjanak és ítéletet mondjanak. Mert így szólt a nemes gróf:

»Hogy egész egyéniségét, jellemét, közgazdasági irányát a maga nagyságában fölfoghassuk, nem hagyhatom fölemeltes

nélkül, hogy azon időszakban, melyben Széchenyi István eszméit harcolt, a hazai terettségnek abban az ébredő korában, a haza boldogulását óhajtó és azért önzetlenül küzdő hazafiaknál úgy elmaradottságunk okára, mind a további teendőkre nézve két, egymástól lényegesen eltérő fölfogás uralkodott. Az egyik rész bajaink és elmaradottságunk egyedüli forrását állami függetlenségünk hiányában és kiaknázatlanságunkban találta, azért állami függetlenségünk visszaszerzésére irányított politikai ténykedésen kívül minden más működést időelőltinek, eredménytelennek, sőt károsnak tartott. Széchenyi ellenben megfordítva gondolta a teendők sorozatát. Azt hangoztatta, hogy bajaink és elmaradottságunk okát nem egyedül állami függetlenségünk hiányában, de nagyjából természetünkben, éppen ezért tetre kelve, anyagi eszközeink felhasználásával szellemi haladásunkat is fokozva, kell a nemzet emelkedését előidézni. Ő azt tartotta tehát, hogy az anyagi téren való komoly haladás képes minket csak az európai családok körében faji sajátosságaink megtartásával modern nemzeté alakítani. Ezzel azután állami önállóságunk is be fog következni.

Az az éljenzés, mely a Nemzeti Kaszinóban ezek után a szavak után fölhangozott, volt az az ítélet, mely a gróf Széchenyi törekvéseinek adott igazságot a Kossuth Lajos törekvéseivel szemben.

Pedig ez az éljenzés, ha a kaszinói vigasság elmúltával magába szállott az az úr társaság, az önvád és lelkiismeretfurdalás fulánkait kellett, hogy a szívükbe lopja. Avagy mire vonatkozhatik, ha nem mágnasosztályunkra az, hogy bajaink és elmaradottságunk okait önmagunkban kell keresni? Kinek szólt, ha nem főurainknak az az intés, hogy csak az anyagi téren való komoly haladás képes minket modern nemzeté alakítani.

Miért éljeneztek azok az urak? Igaznak tartották azt, amit Mailáth gróf a Széchenyi törekvéseiről mondott? Nosza hát: tette, munkára föl! Lássuk hát az anyagi téren való komoly haladást főuraink részéről. Lássuk hát az igazi munkásság terén is elől őket, akik annyira lelkesedtek a nagy Széchenyi elveit; de akik annyi évtizedek óta olyan kevésbé követték azokat.

Azt a szimpatikus embert éljenezték, aki a billikommal kezében szépen szónokolt, vagy pedig azokat a bölcs szavakat, melyeket Mailáth gróf Széchenyiből citált?

Csak hogy Mailáth nemcsak arról beszélt, amit Széchenyi tett, hanem arról is, amit gondolt s amiben Kossuthal meghasonlott. Széchenyi a gazdasági függetlenségtől várta a politikai függetlenséget is. Kossuth szerint a politikailag szabad magyar nemzet anyagiilag is meg kell, hogy erősödjék. S a Kaszinó Széchenyi javára harogta el éljenét.

Miért? Hiszen a történelem eseményei éppen Kossuthnak adtak igazat s a mai kor képe mutatja meg azt, hogy kettőjük között éppen Kossuthnak volt igaza. Magyarország addig, amíg Ausztriával össze van kapcsolva, addig, amíg szabadsága csak olyan, mint a madaré, melynek lábára zsinor van kötve, nem fejlődhetik, nem változhatnak át modern nemzeté. Igaz, hogy a következmények végérvényesen még ma sem döntöttek. Mert hiszen amint politikai függetlenségünk nem teljes ma, úgy gazdasági szabadságunk is meg van kötve.

De akár a Kossuth, akár a Széchenyi axiómáját ösmerje el valaki helyesnek, az a leköltöttség, melyben Ausztriával szemben vagyunk, küzdelemre, munkára kelenne, hogy ösztönözze a Kaszinó éljenzőit.

— A magyar csékei kerület jeltje.

A magyar-csékei kerületben szabad-érv programmal dr. Dési Géza nagyváradi ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tag lép fel. Dési jelöltséget a szabadelvű párt rokonszenvesen fogadta. Dési Géza már megkezdte körútját s a kerületben több közseget meglátogatott. A kerületben külön mozgalom indult meg az irányban, hogy Ma ngra Vazul püspöki helynököt léptessék föl. Ma ngra még nem döntött a jelöltség elfogadása fölött, de kijelentette, hogyha elfogadja — hazafis, tiszta szabadelvű párti programmal lép föl.

Országgyűlés.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, február 4.

A mai ülés is a nagy katonai vita csöndes, de mély medrében folydogált. Barta Ödön volt az ülés egyetlen szónoka. Ez a kiváló függetlenségi politikus tartalmas nagy beszédben világított rá minden hibára, amit

a katonai javaslatok törvényerőre akarnak emelni. Az ellenzék tüntető tetszésbe tört ki közbe-közbe, a jobboldal érdeklődéssel figyel, bár Fejérváry honvédelminiszter pedig sürűn szólt közbe bizonyosságul annak, hogy a szónok nem egyszer az elevenjére tapintott.

Barta Ödön, úgy látszik, ezek után már kibeszéli az ülést. Féltekettőkor az interpellációkra kerül a sor. Nessi Pál a tisztviselői fizetésrendezések dolgában interpellál Marjay Péter pedig a közigazgatás egyszerűsítése dolgában.

Az ülésről részletes tudósításunk így szól:

A képviselőház ülése.

Elnök: Gróf Apponyi Albert megnyitja az ülést. Főolvasás és hitelesítik a jegyzőkönyvet. Bejelenti az elnök, hogy a tegnapi kisorsolt összeférhetlenségi ítéld-bizottság kimondta, hogy Györfy Gyula ügyében összeférhetlenséget konstátált.

A Ház a jelentést tudomásul veszi. Ezután áttért a Ház a napirend tárgyalására.

Barta Ödön: A nemzet sokszor megmutatta, hogy erején túl is tud áldozni, ha nemzeti célok eléréséről van szó. De megmutatta a nemzet azt is, hogy erején túl is ellentáll, ha olyan követelések tölle, ami a nemzeti céljainak ellentétes. Szólok ezt az igazságot bizonyítgatja történelmünk példáival, majd azt vitatja, hogy a hadsereg nem nemzeti intézmény s nem nemzeti célok szolgálatában áll. A vitának, mely e javaslat körül folyik, egyik célja lesz, hogy végre kinyissák a nemzet szemét. (Ugy van! ugy van! a baloldalon.) Foglalkozik ezután az ország gazdasági helyzetével és azt állítja, hogy a gazdasági tönkreváltást tervszerűen ázték Ausztriában úgy, ahogy azt Kolonics kívánta.

Báró Fejérváry Géza: Szó sincs róla! Barta Ödön: Bizonyítsák be, hogy nem igaz, amit mondok és én visszavonom. (Zaj a baloldalon: Nem lehet bebizonyítani!) Szemére hányja a hadügyi kormányának s a szabadelvű pártnak, hogy sohasem informálta kellőképpen a koronát arról, hogy mik a nemzet igazi kívánságai. A korona körében látják, hogy a nemzet és a hadsereg vezetői közt szándékos ellentétek vannak s a koronának csak nincs oka, hogy ez ellentéteket megszüntesse. (Ugy van! a baloldalon.)

Közbevetőleg egy kis kontroverziát akar elintézni a honvédelmi miniszterrel, aki Hentaller tegnapi beszédének ama passzusára, hogy a javaslat indokolásában a gazdasági jólét emelkedésére történt hivatkozás azt mondta, hogy ő erre sohasem hivatkozott. Szólok felfogja olvasni s bizonyítani fogja, hogy a honvédelmi miniszter igenis hivatkozott a gazdasági jólét emelkedésére és reméli, hogy a miniszter le is fogja vonni a következtetéseket.

Báró Fejérváry: Lemondjak ugy-e? Barta Ödön: Én csak felolvasom a jelentés idevágó mondatát.

Szólok felolvassa a hivatkozott részt. Barta Ödön folytatva beszédét, kifejti, hogy a kormány nem tájékozódott

az ország közgazdasági helyzetéről, mielőtt a javaslatokat benyújtotta, mert különben tudná, hogy milyen koldus ez a hon.

Báró Fejérváry: No, no, nem vagyunk még annyira koldusok.

Felkiáltások balról: Azok vagyunk! Barta Ödön: Ha a kormány mindenről tájékozódott volna előbb, nem nyújtotta volna be a javaslatokat.

Báró Fejérváry: A véderő fontosabb.

Barta Ödön: Az ország jóléte még előbbre való. (Zajos helyeslés a baloldalon.) A zárószámadások adataival bizonyítja, hogy Magyarország mennyivel erején túl járul a közös hadügyi kiadásokhoz.

Sulyos gazdasági viszonyainkat odaát is elismerik, hiszen hallottuk, hogy fájó szívvel szavazzák meg az újabb terheket, de megindokolják azzal, hogy az ország biztonsága a fő. Ismeretlen ellenséggel jleszgetnek bennünket, pedig hát van nekünk ösmerős ellenségünk is, ami ellen védekeznünk kell és ez a militarizmus folytonos terjeszkedése. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.) A hadsereg élelmiszerét illetőleg azt tartja, hogy annak, mint fogyasztónak egy bizonyos mértékben jó hatással kellene lenni a nagyközönségre. De azt tapasztaljuk, hogy nem folyik be kiadásunk a kvóta irányában e téren. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Azután rátér arra, hogy a tisztek és a hadbírák közt igen kevés százalék a magyar.

Fejérváry Géza báró: Arról nem tehetek, hogy a magyarok nem szolgálnak.

Beöthy Ákos: Mert elkedvetlenítik őket.

Barta: Az ellenzék annyira nyomós bizonyítékokat halmozott össze, hogy a miniszter meg sem tudja ezeket cáfolni.

Fejérváry Géza báró: Nem igaz! (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Rakovszky István: Hohó miniszter ur!

Fejérváry Géza báró: Majd megcáfolom.

Rakovszky István: Ezt már akceptáljuk.

Barta: A katonaság részére mindent megszavaznak odaát, de kulturális célokra még Új-Zéland is többet áldoz, mint mi.

Gabányi Miklós: Igazán csoda, hogy ilyen közoktatási politika mellett nem letünk még vademberekké.

Barta: Szünetet kér.

Elnök: Az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után.

Bartha Ödön a minisztert ártatlannak tartja a katonai javaslatok betervezésénél.

Fejérváry Géza báró: Na végre! (Derűlttség.)

Barta: Mert ő nem oka annak. Ő csak eszköz volt. Bécsből parancsolták annak betervezését. (Ugy van a szélsőbalon, ellentmondások a jobboldalon.) A javaslatokat nem fogadja el, hanem határozati javaslatokat nyújt be. (Zajos helyeslés a balon és szélsőbalon.)

Elnök: A vitát ezután felfüggesztve, az interpellációkra térnek át.

Nessi Pál: A tisztviselők fizetésren-

és az iménti gyerekes felbuzdulásnak hamar bekövetkezett a reakciója. Aggódni kezdett és féltette az urát.

— Csak nehogy mostani szórakozottságában valami baklővést kövessen el! — Hiszen látja önmagáról, hogy még most milyen hasznavehetetlen.

Annyi új, meglepő és csodálatos fordulat volt párnap óta az életükben, hogy Rolli bele-bele szédült a sok új benyomástól.

Ha egyedül is volt, folyton maga mellett látta az ő édes emberét, aki most már az egész világa, az egyetlen, mindene.... Isten és a világ előtt.

Beszél is hozzá.

— Itt csókold meg az arcomat, itt... a fülem csiklandós....

Aztán kérdezte tőle a levegőn át.

— Mikor jöhetsz vissza?... Nem hibáztál valamibe a betegednél? Édes lelkem uram, nem tudom, hogy mihez kezdjek. Semmi sem érdekel.... csak te érdekel.... minden pillanatban nálad a lelkem, bennem élek, nélküled csak egy lelkellen báb vagyok. Istenem maradj a betegednél, amíg csak szükség van rád, de.... óh, olyan rettenetes régen elhagytál. Vágyom a hangodat hallani, vágyom a kezedet forró fejemre szorítani, vágyom letörlni fáradt arcodról az aggodalom tisztas verejtékét.... lelkem, drága emberem....

TÁRCA.

Hangok a fészekből.

Írta: Reschner Ilona.

Tele van ez a nagy, csodás világ fényvel, melegséggel, illattal. Telestele van szeretettel, poézissal, bűbájos édes zsongással.

Rolli így érezte, így látta.... mert az ő rajongó, meleg lelke szintűltig volt boldogsággal, elragadtatással.

A sarok vázából sápadtan mosolygott feléje a habbheér, csipkés, szalagos menyasszonyi bokréája.

Már három egész napja, hogy disztette az új fészket.

.... A kis menyecske először maradt egyedül otthon.

Kertész főorvos urat egy haldoklóhoz szólították el, a ki elég udvariatlanul nem várt a tulvilági utrakelésével addig, a mig az első napok mámorából fölcusdik az orvosa....

Epen akkor tette elibe Rolli az ebédutáni feketekávé, kis tálcán, két cukorral és.... Isten tudja hány csókkal édesítve, mikor érte jötték.

— Menj lelkem, siess; hátha megmentheted még! — biztatta Rolli ijedten. — Maradj ott, a mig csak szükség lesz rád!

Előszedte gyorsan az ura télibundáját, sapkáját, kesztyűjét. Megkavarta a feketekávé, hadd olvadjon a cukor, hogy hamarosan felhőrpinthesse.

Hosszan utána nézett az elvágtató konflisnak. És a lelkében valami öntudatlan, mélyen gyökeredző szeretetre valló imát is ropított utána.

— Istenem, segítsd meg első és mindenkori távollétében, minden dolgában, hogy ha fáradsággal, lemondással is kell azt végeznie, de igaz eredménye, sikere legyen....

Először állt a lakása utcai ablakában Rolli.

Ösztönszerű figyelő kíváncsisággal nézett végig a széles, tiszta utcán. Egy-egy hivatalba siető ur kopogott végig a kockás gránitjárda napfényes szürkéségén.

Egy-egy szekerkénőért siró ökrös-szekér döcögött végig a járdákat szegélyező, korai rügybeszökő fasorok közt. A vidéki, félig nagy városok ebédutáni csendje borult az utcára.

A kora tavasz mosolygó napfénye kötekedve ráfűzött a Rolli arcára és elűzte az ablaktól.

Körülnézett és nem tudta mihez is kezdjen.... először egyedül.

Az első nap naphunytakor érkeztek meg, a második nap el nem mozdult melőle az ura.

Most.... egyedül maradt.

Leszedte az asztalt és rendbehozta az ebédlő szobát.

Aztán újra körülnézett és elkezdett kacagni, mint a kis gyermek, mikor szépet álmodik.

Ugy látta, hogy minden apró tárgy, meg a butorok, a tükrök is mosolyognak neki. Nem hagyhatta viszonzás nélkül üdvözlését.

Diszes pongyola ruhája rövid uszályát gyerekes passzióval, tetszelegve huzta maga után a keleti virágos szőnyegeken.

Aztán észbe jutott, hogy ő most úgy viselkedik, mint az óvodai apró hölgyek, mikor magukra szedik a távollevő mama ruháját.

Egy-zerre újra komoly lett.

Sorra sétálta a szobáit.

Meg-megállt, nagyot lélekzett. Gyönyörrel szívtá be az íróasztalán levő nagyszemű olasz-bolya csokorból terjengő tavaszi illatot.

Ma reggel küldte fel a szomszéd kérészné, az ura pacienze.

Hallgatózott is közbe. A konyha felől tányércsörgés hallatszott. Az ő tenyeres-talpas, jó képi székelý szolgálója mosogatta fel a déli edényt. Onnét eredt a konyhazene.

Sorra ült a diványokra, székekre.... megpróbálta milyen ülés esik azokon.... hiszen olyan szoréttel, gondal, választót-

ták ki azokat a kárpitosnál az ő édes urával, olyan odaadással próbálgatták ki a legmegfelelőbb helyet minden darabnak, hogy kényelmes, barátságos, derűs legyen az édes fészük.

Kinyitotta a fehérneműs szekrényt, a pohárszeket.... és elbábrált, elgyönyörködött bennük; mint a gyermek a karácsonyi ajándékaiban.

Leült a zongorájához, belefogott egy dallamos operett részletbe; nem ment elég jól kotta nélkül. Az utóbbi időben a ke-lengyekészítés miatt, elhanyagolta a zongorát.

Felnyitott egy klasszikus darabra.

Ahoz most nem volt türelme.

Tovább utazott a lakásában.

Ráakadt a könyvszekrényre. Találomra kihuzott egy könyvet. Juj! Visszadugta. Bonclan. Akkor előszedett egy szecessziós virágos kötetet. Valami modern poéta szer-telen zengeménnyel voltak, sóvárgó, lázas, gyötrelmes szerelemről. Ez sem talált vissz-hangra a tuláradó boldog kis szívében.

Végig bábrálta a cserepekebe ápol-t vi-rágait, a pipjeit, a himzés díszeit.... és minden fölött átsiklott a figyelmé.

Nem tudta semmivel lekötni a gondol-atát, mert az csak folyton ott kőszált az uránál.

Hol van most.... mit csinál, aggó-dik-e a betegéért.... talán nagy baj van... — Szegény édes uram.

dezésé ügyében a következő interpellációt intézi a pénzügyminiszterhez.

1. Mikor szándékozik a t. miniszter az állami alkalmazottak fizetésrendezéséről szóló javaslatot beterjesztetni?

2. Mi akadályozta eddig s mi akadályozza a jelenben a javaslat beterjesztését?

3. Szándékozik-e ezen javaslatot a most tárgyalás alatt levő katonai javaslatokra vonatkozó tárgyalások megszakításával sürgősen tárgyalás alá bocsátani?

Nessi interpellációja után Marjay Péter intézett interpellációt a belügyminiszterhez a közigazgatás egyszerűsítésének több hibája miatt.

Széll Kálmán azonnal válaszolt és megígérte, hogy vizsgálatot fog indítani a kérdésben.

Magyar ezredek — magyar tisztek.

Cáfolat a cáfolatra.

Kolozsvár, február 4.

Nemrégiben megírtuk azt, hogy a hadügyminiszter bekérte a magyarországi közös ezredek tisztjeinek személyi táblázatát. Erre a hírtükre azután egyik helyi lap-társunk, rá akart cáfolni. Cáfolatát állítólag jó forrásból, az ezred egy magasabb rangú tisztjéről kapta. Mi akkor is kijelentettük, hogy hírtünk feltehetően megbízható forrásból kaptuk, de várjuk a félhivatalos megerősítést. Igaz, hogy megerősítés nem jött, — de nem is cáfolták meg híradásunkat. És így mi sem természetesebb, minthogy a hírtük igit is van alapja, mert a hallgatás — beleegyezést jelent.

Ideigátjuk most újabb híradásunkat, mely a magyar tiszteknek a magyar ezrekhez való beosztását más oldalról világítja meg. A közös hadügyminiszter rendeletét még január hó elején megkapták a közös ezredek. A hadügyminiszter a katonatisztek származását, anyanyelvét és nyelvtudását feltüntető személyi táblázatokat kérte valamennyi ezredparancsnokságtól.

Mikor ez a felső rendelkezés történt, akkor kerültek másodikban szönyegre a katonai javaslatok. Az ellenzék heves támadásokra készült és Apponyi Albert gróf a katonai követelményeket emlékiratba foglalta. Súlyos sérelem gyanánt hangzottak a volt nemzeti pártiak és a baloldali képviselők, hogy a közös ezredek tisztikara túlnyomó részben német. Báró Fejérváry honvédelmi miniszter el volt készülve a támadásokra és védelmi eszközöket keresett. Ki akarta mutatni a magyarországi ezredek tisztikarának személyi táblázataiból, hogy a tiszték hány százaléka beszél magyarul.

Fölkérte közös miniszterkollegáját, hogy a táblázatokat beszerzése dolgában intézkedjék. Ez volt — újabb értesülésünk szerint — a közös hadügyminiszter rendelkezésének indító oka. Az ezredekől csak hamar fölküldötték Bécsbe a személyi táblázatokat, melyeknek adatait összeállították és a magyar honvédelmi miniszterhez juttatták.

Fejérváry báró maga is megdöbbenve tapasztalta, hogy a magyarországi közös ezredekben mily sok idegenajku tiszt szolgál. Azt az érvet tehát, hogy a magyar ezredeknek tisztviselési számmal vannak magyar tisztiek, nem sikerült megszereznie s az ellenzék melléke szövegni. A táblá-

zatok szerint a közös ezredek tisztikarának körülbelül háromnegyed része osztrák.

A honvédelmi miniszter ekkor határozta el magában, hogy kéri fogja ő Felségét, adjon felhatalmazást a hadügyi kormányzatnak még 1868-ban kelt rendeletének foganatosítására. Ez a királyi rendelet tudvalevőleg megígéri a magyar nemzetnek, hogy a közös ezredek tisztikarába fokozatosan magyar tisztet neveznek ki.

Nagyon valószínű, hogy ezen értesülésünk a dolgok valódi állását világítja meg. A magyarországi ezredeknek magyar tisztekkel való ellátása tehát már csak rövid idő kérdése lehet.

Benigni Sámuel halála.

Kolozsvár, február 4.

Még mindig élénken nyilatkozik meg a részvét városunk derék, tevékeny polgárának elhunytán.

A halálhírt sokan csak a reggeli lapokból tudták meg s megdöbbenve fogadták a szomorú hírt. Bajos is beletörődni abba, hogy a kit még egy-két nappal ezelőtt friss egészségben, munkássága teljében látnunk, ma már a ravatalon fekszik.

A halálhírt vétele után az összes egyet és társulatok, melyeknek az elhunyt tagja volt, kitűzték helyiségeikre a gyászlobogót. Az iparos egyesület palotájának erkélye fekete posztóval van bevonva és gyászlobogó kitűzve. A városházán, ipartestület házában, az Emke-palotán, a technológiai iparmúzeum épületén és számos ipari szakszervelet helyiségén hirdeti a fekete lobogó a mélységes gyászt.

A családnál egymást érik a kondolások. Mindenki siet részvétét kifejezni a nemes férfinak elhunytán. A különböző egyet, társulatok rendkívüli gyűlést hívtak össze a temetésen való részvétel módozatának megbeszélése céljából.

A városi tanács az első között volt, kik e tárgyban értekeztek. A beteg polgármester helyett Völö Kálmán árvászként ült, h. polgármester hívta össze a tanácsot tegnap délelőtti rendkívüli ülésre, melynek egyetlen tárgyat Benigni Sámuel elhunyt feletti részvét kifejezése képezte. A tanács elhatározta, hogy Benigni Sámuel elhalálása feletti mély és igaz részvételnek jegyzőkönyvileg kifejezést ad; továbbá, hogy ravatalára a város közönsége és a városi tanács tagjai nevében koszorút helyez, mely két koszorút a polgármester helyettes vezetője mellett holnap délelőtti testületileg helyezi el a ravatalon. A város közönsége nevében a sirnál Salamon Antal tanácsos búcsúzó beszédet tart. Elhatározta továbbá a tanács, hogy a februárius havi rendes közgyűlésnek előterjesztést tesz az iránt, hogy a gyászszert alkalmából tett előzetes intézkedéseit vegye jóváhagyólag tudomásul, régi, kiváló tagja elhunyt feletti mély részvételnek adjon jkveleg kifejezést és Benigni Sámuel nevét egy iparos célra tendó alapítvánnyal örökíti meg.

Kolozsvár városi törvényhatósági bizottsága a holnap délután megtartandó temetésen testületileg vesz részt s a részvételre a bizottság tagjait Völö Kálmán a polgármester-helyettes külön kiadott felhívásban kérte fel. A gyűlékezés délután fél

3 órakor a városház nagytermében lesz. A város és a tanács tagjai által tett két koszorú felirata a következő: *Kolozsvár szab. kir. város közönsége — Az igaz polgárnak! A városi tanács tagjai — Benigni Sámuelnek.*

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara elnöksége ipari szakosztályának néhai elnöke elhunyt alkalmából tegnap délután 5 órakor rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlésen nagy számmal voltak jelen a kamara tagjai.

Gáman Zsigmond elnök kegyeletes szavakban emlékezett meg a fájdalmas csapásról. Meltatta Benigni érdemeit, ki 28 év óta fáradhatlanul működött a kamara iparosztályának élén s mindazon események és alkotások, a melyek hosszú időszak alatt a kamara kezdeményezésére vagy közreműködésére vezethetők vissza, az ő nevével és kitartó tevékenységével szoros összefüggésben vannak. Ezután Gáman József titkár terjesztette elő a kamara felelhetetlen elnöke emlékét megörökítendő a következő javaslatot:

Mondja ki a rendkívüli közgyűlés, hogy:

1. Benigni Sámuel emlékét jegyzőkönyvében megörökíti.

2. Az elhunyt ravatalára küldöttség útján koszorút helyez a ravatalra.

3. A temetésen testületileg adja meg a végtisztességet.

4. Az elhunyt bánatos özvegyéhez részvétiartot intéz.

5. A kamara veszteségéről saját érdekében külön gyászjelentésen értesíti.

A javaslatot a közgyűlés egyhangulag vette magáévá.

Benigni Sámuel ravatalát tegnap délelőtti állították fel az iparos egyesület nagytermében, hol élelét kilehelte a puritán férfi. Délszaki növények között díszes érc-koporsóban nyugszik a halott. A ravatal már is a koszorúk halmaza borítja. Különösen felhívja az iparos egyesület hatalmas koszorója.

A temetés — mint már említettük — csütörtök délután 3 órakor lesz. A halotti szertartást Grätz Mór ág. ev. lelkész végzi. Az iparos egyesület nevében külön búcsúztatják el a halottat, mely után a polgári dalegyet gyászdalokat fog énekelni.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara Benigni Sámuel haláláról az alábbi gyászjelentést adta ki.

A Kolozsvári Kereskedelmi és Ipar-kamara mély megilletődéssel és fájdalommal szívvel jelenti, hogy iparosztályának 28 éves át fáradhatlan tevékeny elnöke, a hazai ipar érdekeinek lelkes és áldozatkész vezérharcosa Benigni Sámuel ur 63 évre terjedt munkás életét e hó 3-án szélhűtés következtében váratlanul befejezte. Áldás lebegjen az elköltözött emléke fölött! Kolozsvárt, 1903. évi február hó 4-én.

Esküdtiséki tárgyalás.

Megbosszulta az apját.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, febr. 4.

Az idei esküdtiséki ciklus első tárgyalása kedden kezdődött meg az igazságügyi palotában.

A tárgyalásról tárgyalalmaz miatt csak ma közölhetünk tudósítást.

Vádoltak; Iván Juon és Arkeleán Pál szászpénteki legények voltak.

A múlt év október 18-án Iván Juon és Arkeleán Pál szászpénteki legények együtt dolgoztak künn a határban, a községi bíró földjén. Munkaközben szóba hozták, hogy Emerik Márton földmives egy verekedés alkalmával olyan kegyetlenül verte el Iván Juon édesatyját, hogy az a verés következtében meghalt. Arkeleán ekkor leszövelte Iván Juont, a miért nem bosszulja meg atyja halálát.

Este, a munkából hazamenet, a szászpénteki fűrdő előtt véletlenül találkoztak Emerikkal, a ki másodmagával ballagott hazafelé. Arkeleán ekkor újból ingerelni kezdte Juont, a ki végül is egy ásonnyal neki rontott a mit sem gyanító Emeriknek és olyan súlyos ütéseket mért rá, hogy két nap múlva belehalt seibe.

A két legény büntügyében ma tartotta meg a kolozsvári kir. büntető törvényszék — mint esküdtírbíró a fő tárgyalást.

Elnök: báró Szentkerezthy Zsigmond.

Szavazó bírák Szász Béla és Stephany Elek. A vádhatóság képviseletében Jeney Aladár dr. kir. alügyész volt jelen. Védők: Várady Aurél dr. és Moridu István dr.

Elnök a tárgyalást megnyitván, üdvözlö az esküdtéket és annak a reményének ad kifejezést, hogy működésükkel hathatós támogatni fogják az igazságszolgáltatást.

Az esküdtisék megalakítása után a vádlottakat hallgatta ki az elnök.

Iván Juon teljes beismerésben van, míg Arkeleán tagadta, hogy részes a bűntettben és a szabamisénél is megmaradt tagadása mellett.

A tanúk kihallgatása az egész napot igénybe vette.

Tegnap az esküdtékhez intézett kérdések szövegezésével kezdődött a tárgyalás. Az esküdték 1/4 10 órakor készülték el a kérdőpontok fölötti tanácskozással. Ezután tartotta meg vádbeszédét Jeney Aladár dr. kir. alügyész, melynek alapján Iván Juont a szándékos emberölés büntetettében Arkeleán Pált, mint tettes társát kéri bűnösnek kimondani.

A védelem meghallgatása után az esküdték tanácskozással vonultak vissza. Békessy Károly dr. esküdtíbfőnök hirdette ki a verdiktet, mely Iván Juont halált okozó súlyos testi sértés büntetettében, Arkeleán Pált pedig, mint bűnségét mondotta ki bűnösnek.

A bíróság rövid ideig tartó tanácskozás után Iván Juont öt évi fegyházra, Arkeleán Pált két évi fegyházbüntetésre ítélte.

A hadsereg megsértése.

A szándékos emberölés büntetettében megtartott tárgyalás után azonnali megkezdtek Székely Béla a K. U. munkatársának a hadsereg ellen sajtó útján elkövetett rágalmazási és becsmérlési ügyének a fő tárgyalását.

Elnök: Szentkerezthy Zsigmond báró. Szavazó bírák: Jákey Aladár dr., Stepfáni Elek.

A vádhatóságot Dániel Lajos kir. alügyész képviseli, míg Székely Bélát Náthán Salamon ügyvéd védi.

Az esküdtisék a következőképp alakult meg:

Rendes esküdték: Tamási István, Merza Lajos, Krausz Albert, Nagy Béla, Wertheimer Vilmos, Vass Domokos, Paul István, Deák Albert dr., Burgya Gerő, Andrásovsky Dániel, Györffy Géza báró és Gallus Viktor; pótesküdték: Zeyk Károly és Józsa Gyula.

A meghiteltetés után elnök az általános kérdésekre nézve hallgatta ki vádlottat.

Ennek megtörténte után ismerteti a fő tárgyalás anyagát. Három jogerős vádhatározat alapján kell az esküdtéknek ítélni.

Vádolt ellen a mai napon három jogerős vádhatározat alapján tartanak fő tárgyalást. Az első bűncselekményt a vádlott 1902. évi szeptember 15-én követte el a „Kolozsvári Ujság” című lapban „A hét naplója” című közlemény közzétételével. Székely e cikkében a közös hadsereget és annak tisztikarát támadja.

A második vádirat is a hadsereg panasza folytán emeltetett a vádlott ellen, a ki ugyancsak a „Kolozsvári Ujság” szeptember 21-én megjelent számában „Egy pohár víz — két órai kikötés” című közleményben azzal vádolja a közös hadsereget, de különösen a 82-ik és 51-ik gyalogezredek tisztí karát, hogy a legénységet szomjaztatják és azokat, akik inni merészelnek — kikötik.

A harmadik vádirat „Dal a régi gyűlölségről” című közleményért ugyancsak a hadsereg panasza folytán emeltetett Székely Béla ellen.

A hírlapi közlemények és a vádirat felolvasása után Székely Béla elmondja, hogy a cikket ő írta és elvállalja érte a felelősséget. Bűnösnek nem érzi magát. A cikk megírására a katonai brutáliságok készítették. Ő csak azokat ostromozta, kik a brutáliságok elkövetői voltak.

Majd később az elnök kérdésére előadja, hogy adatait egy Bréver Gyula 51-ik gyalogezredben szolgáló tizedestől kapta.

Az elnök vádlott kívánságára elrendelte Bréver kihallgatását.

A harmadik vádiratra vonatkozólag hallgatta ki még elnök a vádlottat, mely után a tárgyalást délutánig felfüggesztette.

Fél 4 órakor nyitotta meg Szentkerezthy Zsigmond báró a folytatódó tárgyalást.

Bréver Gyula tanu a tárgyalás megkezdésekor nem lévén jelen, elnök újból kérdést intéz a vád képviselőjéhez és a vádlotthoz, kívánja-e a tanu kihallgatását.

Ugy a vád, mint a védelem képviselői ettől elállanak.

A bizonyítási eljárás ezzel befejezést nyert s az ügyész terjesztette elő kérdőpontjait, mely után az esküdték visszavonult tanácskozássra.

Az esküdtiséknek a kérdésekre vonatkozó észrevételeit Deák Albert az esküdtisék főnöke terjesztette a bizottság elé. A kérdésekben ugyanis »hadsereg«-ről és »tisztikar«-ról lévén szó, esküdték úgy találták, hogy a »hadsereg« kifejezés az inkriminált cikkben foglaltakkal nincs összhangzásban s csupán »tisztikar«-ról lehet szó.

Szentkerezthy elnök kijelenti, hogy a bíróság is hasonló véleményben van.

A kérdések újabb felolvasása után Dániel Lajos kir. alügyész terjesztette elő vádbeszédjét, melyben részletesen ismertette a vádlott terhére rótt cselekményt.

Ezután Székely Béla terjesztette elő védelmét, majd Náthán Salamon ügyvéd bizonyított a védelem ártatlanságát.

A perbeszéd megkalkulása után az esküdtisék visszavonult tanácskozássra, melynek eredménye a feltett kérdések közül a második főkérdésre 7-nél több „igen”-szavazat esett. A többi három kérdésre „nem”-mel szavaztak.

A bíróság ennek alapján meghozta ítéletét, mely szerint Székely Bélát a btkv. 258 §-ba ütköző rágalmazás vétségéért 8 havi fegyházra és 1200 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítéletet tartozik Székely Béla a kolozsvári lapokban közzétenni.

Az ügyész megnyugodott az ítéletben, az elítélt nevében védő többrendbeli semmiségi panaszt jelent be.

Már távozni akart a közönség, midőn egyszerre csak felemelkedik Dániel Lajos kir. alügyész és indítványozza, hogy tekintettel arra, miszerint elítélt ellen az első sajtóügyi eljárás megindítása óta több rendbeli újabb eljárás vezetett be, sőt ugyan-csak sajtó-ügyből kifolyólag 7 hónapi fegyházra csak nemrégiben ítéltetett el — a bűnvádi perrendtartás értelmében a bíróság rendelje el az elítélt azonnali letartóztatását.

Székely Béla hivatkozva arra, hogy az ügyész indítványának elfogadásával kényerűtől fosztatnék meg, mert kétséges, hogy büntetésének kiállása után újra visszanyerheti-e állását, — hivatkozva továbbá arra, hogy özvegy édes anyjának ő a fenntartója — kérte az ügyész indítványának elvetését.

A bíróság rövid tanácskozás után elfogadta az ügyész előterjesztését és Székely Béla letartóztatását elrendelte.

— Elítéltet átadom a vádhatóság képviselőjének — szólott az elnök.

Csakhamar fegyveres őr jelent meg, ki Székely Bélát a fegyházba kísérte.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, február 5.

— (A király kihallgatást ad.) Ő Felsége folyó évi február hó 9-től kezdve további rendelkezésig minden hétfőn és csütörtökön Budapesten legfelsőbb kihallgatást fog adni. Előjegyzések naponta délelőtti 9 és 2 óra közt a kabineti irodában (budai királyi várak) eszközöltenek.

— (Akadémiai székfoglaló.) Dr. Székely Károly kolozsvári egyetemi tanár, akadémiai levelező tag, a tud. akadémia I. osztályának tegnap délutáni ülésén tartotta meg székfoglaló értekezését. Dr. Székely Károly felolvasásának tárgyat Debreczeni Márton költő művei képezték, melyek sajtó alá rendezésével a tudós tanár hosszabb idő óta foglalkozik.

— (Halálozás.) Fodor József budapesti butoraktáros, kinek Kolozsvárt is telepe van, 4-én hajnalban szívszélhűtésben Budapesten meghalt.

— (Jenő főherceg lemondása.) A minap az a hír járta be a sajtót, hogy Jenő főherceg példáját és szintén lemond rangjáról és méltóságáról, hogy nőül vehessen egy cukrászlányt. Ezeket a híreket, — mint Bécsből jelentik — ilyen formában jól értesült magasabb körökben alaptalannak tartják. Mindössze annyi igaz, hogy Jenő főherceg, bár csak ez év május 21-én lesz negyvenéves, legközelebb lemond hadtestparancsnoki állásáról. E lépését azal indokolják, hogy a főherceg egészségi állapota nem kielégítő és nagy tisztviselő, mely Tirolban honvédelmi parancsnoksággal is össze van kötve, e miatt nem tudja kellőképpen ellátni.

— (Tisztviselők szövetkezete.) A kolozsvári állami- és magántisztviselők körében nagyszabású mozgalom indult meg, egy a tisztviselők érdekeit szolgáló hitel-szövetkezet alakítása iránt. E tárgyban e hó 3-án a városháza közgyűlési termében, Kozma Ferenc kir. tan. tanfelügyelő vezetésével tartott meg az első népes értekezlet, hol a szövetkezet megalakításának szükségére kimondatván, az alapszabály-tervezet kidolgozására Kozma Ferenc kir. tanfelügyelő elnöke alatt felkérték dr. Kádár János, dr. Hegedűs Árpád, Mihály Pál, Széll Márton, Kopp József, Rosenberger Mihály urakat.

— (Kozma Ferenc felolvasása.) A Mária Dorothea-Egyesület utolsó felolvasását szombaton délután 5 órakor Kozma Ferenc kir. tanácsos, tanfelügyelő tartotta „A nők jogai” címen. A felolvasásra nagy és előkelő hallgató közönség gyűlt egybe s a vonzó és szellemes felolvasásban általános érdeklődése teljes kielégítést nyert. A tapasztalatokban gazdag felolvasó a női hitválasz rokonszenves kezébe vezeti közönséget, elmés józansággal győzi meg arról, hogy a nő, ki a családi körben zajlatlanul, szerényen munkál, magasabb, eszményi irányt ad a fiúnak, ifjúnak, férjének, megnevesíti környezete életét, egyszersmind hatalmas van a társadalomra és nemzetre. A felolvasás nyomán belátja, átérzi a hallgatóság, hogy a nőnek, ha talán a létért való küzdelem őt a nyilvánosság terére szorítja, itt sem lehet más életcélja, mint önzetlenül munkálni a mások javán. Ez teszi őt jogosultt a nőemancipáció terén. A környezet boldogítására való törekvés, mely gondviselészerű alapja a női hivatásnak, kiérdemli a társadalom méltánylását, támogatását a nemes idealizmussal életbelépő, törekvő kenyérkereső nő részére. A szép felolvasás a maga nemesen egyszerű igazságában meggyőző erővel hatott a közönségre.

— (A kolozsvári borvizsgáló bizottság.) A kereskedelmi miniszter 1908. évre a következőket nevezte ki a borvizsgáló bizottság tagjaivá. Elnök: koltói gróf Teleki László, t. elnök: Tuba Lajos a kolozsvári kir. gazdasági tanintézet tanár. Rendes tagok: Nagy Gábor vendéglős, D. Dedik József, Farkas Samu borkereskedő és Eöry Tivadaz, az erdélyi pince-egylet titkára.

— (A tör története.) E napokban elhunyt gróf Károlyi Györgynéről érdekes történeteket említenek fel, a melyek azonban nem felelnek meg mindenben a történelmi valóságnak. Így a nemeslelkű özvegy grófnőről azt írják a lapok, hogy ő volt az, a ki a sötét emlékeztető korszakban gróf Batthyány Lajosnak, Magyarország kiváló nagyjának a tört a cellába csempészte, hogy életét ezzel kioltja. Csakis a történelmi valóság kedvéért konstatáljuk a téves legendát, és a család nesztorától gróf Batthyány Elemér úrtól nyert információ alapján rektifikáljuk a tényállást. Gróf Batthyány Elemér édes anyja értesülve a szomorú hírről, hogy férjét másnap akasztják fogaik, e szörnyű fájdalommal, — nem akarva, hogy férje nemes életét az akasztófán befejezze, — hirtelen elhatározással az asztalán heverő kis tört magához véve, férjéhez bucsulózgatásra indult. — A szomorú találkozás megengedett és dacára az örök éberségének, sikerült a kis tört férje kezéhez juttatni. Éjnek idején, miután az örök a közelben tartózkodtak, Magyarország egykori miniszterelnöke a paplan alatt a törtel akarta nemes életét kioltani. Ez azonban nem sikerült és dacára, hogy a nyaka erei erősen megvultak sebezve, a katonasorossal reggel azt állította, hogy az akasztást a sebesülések nem akadályozhatják. Balassa, a híres sebesítő minden befolyására volt szűkség, hogy a barbár akasztást megakadályozza és így történt, hogy az akasztást golyó általi halálra változtatták. A grófné azóta sokszor említtette, hogy ha a kis tört helyett egy kis zsebkest eszuszított volna be férje cellájába, úgy meg a golyó általi halált sem választhatta volna az ellen. — A tört a grófné egy műkedvelő előadás alkalmával erre a célra gróf Wenckheimtől kapta és ez a tört jutott erre a híres történelmi nevezetességre. A tört a katonai auditorium okmány kíséretében átadta később az elhunyt özvegyének, a ki az ereklyét Dakán, Győrmegegyben a családi ereklyék között őrizte. Halála alkalmával a többi közt egy a tört, mint az okmányt gróf Batthyány Elemér örökölte.

— (Értesítés.) A Kolozsvári Kereskedelmi Akadémia főiskolai tanfolyamára a folyó 2-ik félévi beiratások e hó 7-éig eszközölhetnek. Az előadások 9-én veszik kezdetüket. Rendes hallgatók csak olyan egyének lehetnek, kik érettségi vizsgálatot tettek. Rendkívüli hallgatóknak felvehető azok, kik legalább 18 évesek s annyi előtanulmánnyal bírnak, hogy a választott előadásokat megérthetik. Rendkívüli hallgatók a hallgatandó

tárgyakat tetszésük szerint választhatják ki. Egyetemi hallgatóknak felvételéhez elég az index bemutatása. Tandij rendes hallgatóknak 120 korona, rendkívüli hallgatóknak az általuk választott előadások minden heti órája után 6 korona. Bővebb felvilágosítást nyújt az akadémia igazgatósága.

— (A középiskolai tanárjelöltek segélyegylete) holnap délután 2 órakor tartja a bölcsészeti kar II. sz. tantermében alakuló közgyűlését. A tárgysorozat fontosabb pontját a kiküldött bizottság jelentése s a tisztviselők választása képezi.

— (Tudomásul.) A kolozsvári kis- és közép kereskedő-társulat elnöksége, a társulat tagjait tisztelettel kéri ma délután 2 órakor, a társulat helyiségében megjelenni, ahonnan Benigni Sámuel temetésére zászló alatt kivonulnak.

— (Egyetemi Kőri-estély.) A folyó hó 14-én, szombaton, tartandó »Egyetemi Kőri-estély«-re a rendezőség már szétküldte a meghívókat, miért is ez uton kéri mindazokat, kik tévedésből meghívót nem kaptak, hogy ezirányú reklamációjukkal forduljanak az »Egyetemi Kör« helyiségében levő elnöki irodához.

— (A Humbert ügy.) Cottarelli spanyol akadémikus, akinek följelentése nyomán Humbertéket tudvalevőleg letartóztatták, levelet írt egy nápolyi író barátjának, aki az érdekes levelet most a »Pungoló« című lapban közzétette. Cottarelli tudvalevőleg erősen meglepett azért, hogy Humbertéket feljelentette és azt is beszélték, hogy a spanyol tudós akadémia kizárta tagjai sorából. Ez azonban nem igaz, mert Cottarelli maga cáfolja meg levelében a híresztelést.

— Egészen betegre lettem annak a hajszának, amelyet ellenem indítottak — írja többek közt a spanyol tudós. — Én már husz esztendő óta lakom abban a házban, amelyben legutóbb Humbertéket is laktak és tudtam akkor, amikor beköltöztek, hogy kikkel van dolgom, de soha nem jelentettem volna fel őket, hogyha nem követtek volna el családommal szemben egy olyan infámis alacsonytságot, mint a milyet elkövettek. Hogy dijj van ellenük kitűzve, azt nem is tudtam (!), s mikor ezt megtudtam, csak a szegények számára akartam elfogadni, mert magamnak nem kellett a pénz. Az akadémia nem zárt ki engemet tagjai sorából, sőt éppen azt az embert zárta ki, a ki ellenem ezt a hajszát megindította, Gomez Carillót, a ki Párisban él és születésére nézve délamerikai spanyol. (Gomez Carillot Cottarelli levelében vaskos kiutalásokkal aposztrofálja, a melyeket azonban a Pungoló csak jelez, de nem közöl.) Én egyetlen barátomat sem vesztettem el s aki engem ismer, az cselekedetemben nem lát egyebet egy nehéz, de elodázhatalan kötelesség teljesítésénél.

— (A tüdőgyulladás széruma.) Tizzoni tanár, aki feltalálta a tüdőgyulladás új gyógyító szérumát, egy újságíróval folytatott térszélgetése közben elmondta, hogy mindenfelől ostromolják őt azzal, hogy tegye közismertté a szérumot, amit azonban nem tehet addig, amíg erről szóló jelentésével az olasz tudományos akadémia nem foglalkozott. A kísérletek eredményéről néhány nap múlva be fog számolni a segédje, Panichi. A tudományos világ meg fog győződni ezekből, hogy szérumának gyógyító ereje biztos és tökéletes. A szérum hatása már 48 órával az első injekció alkalmazása után mutatkozik, de gyakran már 24 óra múlva is. Ő maga föltétlenül bizik találmánya gyógyító erejében.

— (Sorsjáték.) A Tanítószorsjáték igazgatósága most bocsolotta ki a sorsjáték tervezetét. A tervezet szerint a sorsjáték tiszta haszna tanítói jótékony intézmények gyámoltására és az Újságírók Egyesülete segítőalapja segélyezésére fog fordítani. Összesen 300000 sorsjegyet bocsolának ki. A sorsjegy ára 1 korona lesz. A nyeresémek összértéke 90000 korona, a főnyereség 30000 korona. A nyeresémtárgyak hazai ipari-, iparművészeti tárgyak és a képművészet alkotásai lehetnek. Az igazgatóság már eddig is több ezer koronánál vett képeket a Kelety-Taahi hagyatékából. A sorsjegyek nagy részének eladásá máris biztosra van, amennyiben egy a fővárosi, mint a vidéki tanítószegélyegylet. A sorsolás folyó évi december hó 23-án van tervezve.

— (Tűzek Kolozsvárott.) Tegnap d. u. két tüzeselet is volt Kolozsvárott. Az egyik délután 4 órakor ütött ki és az Unio-utca 20. sz. alatti istálló felé terjedt, az elhamvasztás veszedelmével. Alig végeztek itt el a tüzőlt munkájukat, már a Széchenyi-térről jeleztek tüzet, ahol pedig a Rignáth féle ház kényne gyulladt ki, de ezt a tüzet is hamarosan elfojtották.

— (Cipész-szabászati tanfolyam.) A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a kereskedelmi miniszter megbízásából Kolozsvárt rendezendő cipész-szabászati tanfolyam február hó 9-én fog megnyitni. A felvételt iránt a kamara hivatalos helyiségeiben (Deák Ferenc-utca 3. sz. I. emelet), a jelentkezőknek még e héten bejárólag fogadják csak el a később jelentkezők felvételre nem számíthatnak.

SZÍNHÁZ.

* Mignon. (Bemutató előadás.) Hoszasz előkészület és tanulás után tegnap este végre színre került Ambroise Thomas bájos zenéjű operája: »Mignon«. A darabról magáról már lapunk tegnapi számában elmondottuk részletesen véleményünket s így most csak magáról a bemutató előadásról számolunk be. E feladatunkat is nagyon könnyűvé teszi az az elismerő taps, melylyel a telt ház a szereplőknek és ezzel magának az előadásnak adózott. Azt hisszük, hogy igazunk van akkor, a mikor azt állítjuk, hogy a tegnapi est egyike volt a színhat legzebb, legsikerültebb énekes estéinek. Az igazgatóság is minden lehetőt elkövetett a darab sikerének érdekében. Kibővítette a zenekart, sőt, hogy semmi se hiányozzék, lehozatta Moshammer Ottót, az Opera hárfaművészt; részben új diszleteket festettek, melyek közül különösen a harmadik felvonásbeli Cypriani palota igen elegáns, izléses és szép. És hiába minden, be kell látnia mindenkinek azt, hogy Megyeri igazgató ez opera színrehozatalával, — eltekintve az anyagi áldozatoktól — olyan dolgot művelt, a mely csak a legnagyobb elismerésre méltó.

A szereplők is — hogy úgy fejezzük ki magunkat — ünnepi hangulatban voltak. Mindegyiken látszott, hogy tudásának legjavát, minden ambícióját vitte magával a színpadra. A cimszerepben Sugár Aranka intenzív, nagy sikert aratott. Mignon, a meggyötört, szerelmes boldogtalan leányt, sok drámai erővel ruházta fel és gyönyörűen énekel. Mindjárt első nagyobb száma után, — »Ismered-e a hont...«, mely dal különben az opera »piece de resistance«-a, — zajos taps zúgott fel és a »fecske« duntet meg is kellett ismételnie. — És egyáltalában az egész est folyamán része volt az ünnepeltetésben. — A kolaratur szerepet, Philinet, Garzó Adél énekelte igen szépen, precízen. A híres Tánia polonaise-sel óriási hatást ért el, de szerepének minden más részében is nagyon jó volt. Játék dolgában is szép haladást tanusított. Philinet, a kótkottot sok gráciával, sikkal játszotta. Fridrich kisebb szerepében Szabó Mariska nagyon bájos volt és Gavottel szépen, sikerreljesen énekelte. A férfiak közül első helyen Vécsei Gézáról kell megemlékeznünk. Lotháriát játszotta kifejező erővel, drámai hűvvel és igen szépen énekel. Hunfi Imre mintha tegnap nem nagyon jó lett volna diszponálva. Halottuk mi Hunfi már sokkal szebben is énekel. Mindazonáltal elismerőleg kell nyilatkoznunk énekről, a mely minden tekintetben precíz és nagy zenei tudást árul el. Laertes-t Kassai igen kedvesen játszotta. Jarno kicsiny szerepében Várdi jó volt.

A közönség igen szívesen fogadta az újdonságot. Feszült figyelemmel hallgatta a szebbnél-szebb dalokat és úgy nyílt színen, mint felvonások végén sokat tapsolt a szereplőknek. És akinek még nagy része volt a sikerben, az Stephanidesz Károly, a színház nagy tudású karnagya. Gyönyörű, hálás munkát végzett az opera precíz betanításával. Az elismerés persze nem maradtott el. A nyitány eldirigálása után percekig zúgott a taps és az I. felvonás végeztével a függöny előtt kellett megjelennie, hogy megköszönje a közönség ovációit.

A két új táncosnő szintén tetszett. Második felvonásbeli táncukat megismételtette a közönség.

Az opera tegnapi bemutatóján határozott, nagy sikert aratott és még sok kellemes estét fog szerezni színházunk közönségének. —(ZS.)

Táviratok

—Fővárosi és vidéki tudósítónktól.

A király Budapesten.

Budapest, feb. 4. (Érk. 12 ó.) Ő felsége este 8 órakor Bécsből Budapestre érkezett. A pályaudvaron nagy közönség gyűlt össze a király fogadására. A főváros nevében Márkus József főpolgármester üdvözölte Ő Felségét, ki látszólag jó színen van és mosolyogva köszöntö a körülállók üdvözlését.

Márkushoz fordulva kijelentette, hogy örül, hogy újra Budapestre jöhett. A király az egybegyűlt nagy számú közönség lelkes éljenzése között hajtott a városba.

Budapest főváros a katonai javaslatok ellen.

Budapest, febr. 4. (Érk. 12 ó.) Budapest székesfőváros mai közgyűlésén Faller tanácsos ismertette Debreczen városnak a katonai javaslatok elleni átiratát, melyben kifejtett okok — ugymond — nemcsak nem esek és teljesen helytálló, de társadalmi, anyagi, nemzetgazdasági szempontból is kiváló figyelmet érdemelnek.

Indítványozza, hogy a képviselőházhoz a főváros nevében hasonló szellemű felirat intéztesse.

Radozca János helyesli Debreczen feliratát, de mivel októberben a póttartalékosok behívása elleni feliratban a főváros mindezeket már elmondta s Fejérváry báró honvédelmi miniszter is megnyugtató választ adott, nem tartja szükségesnek újabb felirat felterjesztését.

Sümegi Vilmos, Polonyi Géza kijelentik, hogy a miniszter ígéretében nem biznak és pártolják Debreczen feliratát.

Vázsonyi Vilmos összegezve vetni óhajtja az eltérő véleményeket és indítványozza, hogy ne intézzenek újabb feliratot, hanem mondja ki a közgyűlés, hogy a katonai javaslatokkal szemben, az októberben elfoglalt álláspontot fenntartják. A katonai javaslatokat a nemzet nagy sérelmének, el nem viselhető tehernek tartják. A közgyűlés többsége Radozca indítványát, Vázsonyi pótdíttványával egyútt elfogadta.

A budapesti New-York-palota égése.

Budapest, február 4. (Érkezett 11 ó.) Este hat órakor villámgyorsan terjedt el a hír, hogy a »Népszínház« lángokban áll. Óriási tömeg gyűlt össze a Kerepesi-ut és Erzsébet-körtorkolatánál, amidőn megtudta a közönség, hogy nem a Népszínház, hanem a New-York-palota gyulladt ki. A tetőzet alól hatalmas sűrű füst tödött ki. A villamos közlekedés megakadt s egy és fél óráig szünetelt. A kávéház fölötti padlásból lángoszlopok törtek elő, majd a Dohány-utcai és az Erzsébet-körtörű részen az ablaknyílásokból világított ki a pusztító tűz.

Rövid idő múlva megjelentek az összes tüzőltők és megkezdették munkájukat. Borzalmasságban is gyönyörű látvány, a mint a hatalmas épület tetőzete lángtengerben uszott és a tüzőltők macskaüggyességgel kusztak a szédítő magasságba. Tizenkét gőzfecskendő lövelt viz-sugarakat a tetőzetre. A kávéházat, az épületben levő üzleteket bezárták és a III-ik és IV-ik emeleti lakókat kiköltöztették, mert minden pillanatban várták az épület hatalmas tornyának összedőlését. A kiköltöztetett lakók között volt Beöthy László is.

Épp mikor a tűz már a tornyot pusztította, megjelent lelkendezve a tűznél Hegedűs Sándor és Márkus József főpolgármester és idelet tudokoztak az épületben lakó Berzeviczy Albert után. Megnyugtatták, hogy Berzeviczy a tűz kitörése alkalmával nem volt otthon.

A tüzőltők megfeszített munkájának este 8 órakor sikerült a tüzet lokalizálni, mely mint kiderült, egyik emeleti mosókonyhából keletkezett.

A főváros népe a késő éjjeli órákban is nagy csoportokban vándorolt a tűz színe helyére.

A Kisfaludy társaság új tagjai.

Budapest, febr. 4. (Érk. 11 ó.) A Kisfaludy társaság tagválasztó gyűlése ma folyt le. A választásból Fraknói Vilmos püspök, Gárdonyi Géza és Ferenczy Zoltán neve került ki győztesen.

Az angol királyt megoperálják.

Budapest, feb. 4. (Érk. 10 ó.) Londonból jelentik, Eduárd angol király állapotáról elterjedt hírek valóknak bizonyultak. A királyt legközelebb megoperálják, mert régi baja újra megújult. A hír érthető aggodalmat keltett egész Angliában.

Hortoványi József halálhíre.

Budapest, feb. 4. (Érk. 10 ó.) A nap folyamán az a hír terjedt el, hogy Hortoványi József, a »Magyar Állam« főszerkesztője meghalt. A halálhír még megerősítésre vár.

Jótékonyaság.

Az izr. nőegylet által fenntartott népkonyha javára f. é. január hóban a következő adományok folytak be: Weisz Ármán 10 kor., Szemes Károlyné 5 kor., Tyroler Gyuláné és Neuberger Zsigmondné 4—4 kor., dr. Hunwald Lajos, dr. Wetteinstein Józsefné, Korp Gyuláné, dr. Hort Albert, Blumenfeld Simonné 3—3 kor., Dranner Elekné Legmann Gyuláné, Pollák Józsefné, Réti Sándorné, Eisenberger Ábrahámné, Sámson Jakabné, dr. Goth Manóné, dr. Weisz Józsefné, Wertheimer Samuné, Hirsch Adolfné, Róna Arnold, Strompf Józsefné, Mittelmann Aladárné, Wsisz Sámuelné, Feldmann Zsigmondné, Ney Ármáné, Mestitz Ferencné, Forrai Mórné és dr. Eisler Mátyásné 2—2 kor. Grósz Elvín 2 kor. 30 fill. Knopf Jakabné, Pál Leopoldné, Rosenberger Mihályné, Kardos Elza, Klármann Gizella, Waldberg Márkné, Weisz Józsefné, Pollák Salamonné, Weisz Lajosné, Halász Jenőné, Seiler Lajosné, Mayer Janka, Brückler Olga, Boskovitz Laura, Goldmann Jakabné, Goldmann Izidorné 1—1 kor. Természetbeni adományokat küldtek: Stotter Jakabné és Adler Sámuel. A nagylelkű adakozóknak hála köszönetet mond az elnökség.

Öz. Rusz Jánosné nyomorba jutott családjának segélyezésére Bányai Károly 2 koronát küldött szerkesztőségünkbe. — Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

REGÉNY

Goëtia. (56)

Képzeldőhetősége tultette magát ezen. Időközönként egyszerű, a tulvilágról küldött követnek tekintette magát. Olgához fog lépni, egy meleg szorítással magához ragadja és azután magával viszi őt az ismeretlen hazába. Egy pillanatra még visszahozza Charkowba, ifjúságának és tisztaságának idejébe és azután mindkettőjük vére lemossa tetteiket.

Egyetlenegy fájó pillanat, — több semmi!

Olyan isszonyatos volt az mindkettőjükre nézve, akik az életből mást nem ismeretek, mint a tisztálanságot és a fájdalmat?

Eppen ezért nem is kívánta Olgát látni. Tredjakow Olga neki idegen volt. Mi haszna lenne belőle, ha az ő Olgáját, Kostroma Olgát megvetendő alakban látná?

Semmit sem akart már multjáról tudni, semmit sem akart hallani mostani életéről és mindenekelőtt semmit sem látni obból a pompából és gazdagságból, mely őt körülveszi.

Nagy keserűséggel tapasztalta, hogy az ő és Olga élete között bizonyos hasonlóság van; ő a bizottmány rabszolgájává lett; a leány pedig rabnőjévé lett az ő világának, multjának.

Végre már türelmetlenül várta a szabadulás óráját.

Vágyott a vég után, kívánta az egyetűlést, ha ez mindjárt a nemlétben is következik be.

Az összeesküvés.

Egymás mellett voltak a kis padlás-szobában, melyet Marion egészen a Montmartrén a »Sacré Coeur« temploma mögött bérelt, Baum Mihály rendelte őket oda: Dourou Stefan, az orosz beavatott és két francia anarkistát, a kik vállalkoztak arra, hogy a rendőrség által keresett orosz diákokat a határon átségetik. Építőmunkásoknak öltözve jöttek a franciák. Dourou és a többi három orosz nem találta szükségesnek az áttöltőzködést. Marion, látszólag felve, ide-oda tipegett, a rátkmált vendékek előtt álló poharakat néha-néha hatvan centimes borral töltötte meg. — Pinassérol mesélt, akit még nem volt szabad a börtönben meglátogatnia, de a kitől mégis kapott már tudósítást barátai révén, akik azt állították, hogy bővebb adatok birtokában vannak, ámbar senki sem tudta megmondani neki, mint juttottak az adatokhoz. Pinasse állítólag tagadja egy gyilkosságban vagy merényletben való részességét, de ő mégsem hisz ártatlanságában. Mindazonáltal szerette őt egy állat hűségével. Egészen nyugodtan mondotta, hogy előérzete sugya, hogy őt ismét le fogják tartóztatni, törvény elébe fogják állítani, ha Pinassét elítélik. De ő semmit sem fog tudni, semmi terhelőt sem fog vallani. Azután azt fogja kérni, hogy szembesítsék vele, hogy láthassa és beszélhessen vele, ha mindjárt a bírő és a rendőrség jelenlétében is.

(Folyt. köv.)

Felolós szerkesztő:

Dr. PAPP JÓZSEF.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR*.

ÖSZI ALBERT

ékszerész- és órás-üzletében
Kolozsvár, Wessellényi M.-utca (Hid-u.)
2-ik sz.

(Csizhegyi fényképészettel szemben.)
Jutányos árak, alkalmi vételek. Minden eszaka vágó tárgyak jarítását jótállás mellett elvállalok. — Aranyat vesz és becsesél.
Szolid kiszolgálás! 23—?

Régényi György Utódai Kerekese Testvérek

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a helybeli piacon levő és 37 év óta fennálló Régeni György-féle épület-üveges, üveg- és porcellán-üzletet folyó évi január 1-ével átvettük és azt ujonnan berendezve Régeni György Utódai, KERÉKES TESTVEREK cég alatt tovább folytatjuk.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség becses tudomására hozzuk, egyben kérjük, hogy azon pártfogással és bizalommal, amellyel elődünket kitüntette, minket is támogatni kegyeskedjék. 1—4

